

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

06-10-196S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

Соціологія медіа		Media Sociology	
Шифр за ОП	OK 29	Code in Degree Programme	
Освітній рівень: бакалаврський (перший)		Level of Education: Bachelor's (first)	
Галузь знань Журналістика	06	Field of knowledge Journalism	
Спеціальність Журналістика	061	Field of Study Journalism	
Освітня програма: «Журналістика»		Degree Programme: Journalism	

РІВНЕ – 2024

Силабус навчальної дисципліни **«Соціологія медіа»** для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Журналістика» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 061 «Журналістика» галузі знань 06 «Журналістика». Рівне. НУВГП. 2024. 13 с.

ОП на сайті університету: <https://ep3.nuwm.edu.ua/22060/>

Розробник силабусу:

е-підпис Дзюба Майя Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри журналістики та українознавства

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 28 серпня 2024 року

Завідувач кафедри:
e-підпис Малевич Леся Дмитрівна, кандидат філологічних наук, доцент

Керівник (гарант) ОП:
e-підпис Супрун Володимир Миколайович, доктор філологічних наук,
професор кафедри журналістики та українознавства

Схвалено науково-методичною радою з якості навчально-наукового
інституту економіки та менеджменту.
Протокол №1 від 24 вересня 2024 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІЕМ:
e-підпис Ковшун Наталія Едуардівна, доктор економічних наук,
професор

© Дзюба М.М., 2024
© НУВГП, 2024

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	<i>бакалавр</i>
Освітня програма	<i>«Журналістика»</i>
Спеціальність	<i>061 «Журналістика»</i>
Рік навчання, семестр	<i>4 рік навчання, 7 семестр</i>
Кількість кредитів	<i>3</i>
Лекції:	<i>16 год. – денна / 6 год. – заочна</i>
Практичні заняття:	<i>14 год. – денна / 4 год. – заочна</i>
Самостійна робота:	<i>60 год. – денна / 80 год. – заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>залік</i>
Мова викладання	<i>українська</i>
ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА	

Лектор

Дзюба Майя Миколаївна,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри журналістики та
українознавства

Вікіситет

http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Дзюба_Майя_Миколаївна

ORCID

[http:// orcid.org/0000-0002-4229-7047](http://orcid.org/0000-0002-4229-7047)

Як комунікувати

[https:// m.m.dziuba@nuwm.edu.ua](https://m.m.dziuba@nuwm.edu.ua)
Актуальні оголошення – на сторінці дисципліни в системі Moodle

Мета та завдання

Мета вивчення дисципліни – освоєння комплексу теоретичних і практичних знань з основ соціології і вироблення вмінь та навичок застосування їх у журналістиці.

Основні завдання:

- формувати у студентів розуміння базових понять навчальної дисципліни «Соціологія медіа»;
- удосконалювати вміння студентів співвідносити теоретичні знання з практичними потребами сучасних медіа;
- сформуванати навички проводити соціологічні дослідження, робити соціологічні підрахунки, проводити соціологічні опитування та дослідження за допомогою соціологічних методів, писати журналістські матеріали на основі соціологічних результатів;
- виробити вміння визначати суспільно-важливі теми для соціологічних досліджень і їх подальшого використання в журналістській діяльності.

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle, на платформі освітніх програм та їхніх освітніх компонентів

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=6561>

Компетентності

ЗК 02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.

СК 01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.

СК 07. Здатність організовувати, планувати та реалізовувати журналістичнознавче дослідження відповідно до його об'єкта і предмета, мети та завдань.

Програмні результати навчання (ПРН). Результати навчання (РН)

ПРН-02 Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.

ПРН 05. Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань

ПРН 13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціокомунікаційних наук.

Структура та зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КУРСУ «СОЦІОЛОГІЯ МЕДІА»

Тема 1. Соціологія як наука

ПРН-02 Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.

ПРН 05. Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань

ПРН 13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціокомунікаційних наук.

Лекція, бесіда, практичне заняття, кейс-метод, інформаційно-ілюстративний, тезування, анотування. Технології проблемного, проектного, інтерактивного навчання, інформаційно-комунікаційні.

Кількість годин:

лекцій – 2/ 2, практ. – 2/0, сам.р. – 8/10.

Соціологія як наука про соціальні спільноти. Соціальні інститути як поняття соціології.

Структура соціологічного знання: загальна соціологічна теорія, спеціальні соціологічні теорії, теорія, методика і техніка конкретних соціологічних досліджень.

Місце соціології у системі наук.

Функції соціології та її роль у журналістиці. Предмет, мета й основні завдання курсу «Соціологія медіа».

Тема 2. Загальні соціологічні теорії

ПРН-02 Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.

ПРН 05. Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань

ПРН 13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціокомунікаційних наук.

Лекція, бесіда, практичне заняття, кейс-метод, інформаційно-ілюстративний, круглий стіл, тезування, анотування. Технології проблемного, проєктного, інтерактивного навчання, інформаційно-комунікаційні.

Кількість годин:

лекцій – 2/0 практ. – 2/0, сам.р. – 8/10.

Історія становлення і розвитку соціологічної думки. Українська соціологічна думка.

Сучасні соціологічні теорії (структурний функціоналізм, феноменологія, етнометодологія, постмодернізм) та їх найвідоміші представники.

Тема 3. Соціологія громадської думки і журналістика

ПРН-02 Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.

ПРН 05. Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань

ПРН 13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціокомунікаційних наук.

Лекція, бесіда, практичне заняття, кейс-метод, інформаційно-ілюстративний, тезування, анотування. Технології проблемного, проєктного, інтерактивного навчання, інформаційно-комунікаційні.

Кількість годин:

лекцій – 2/0, практ. – 2/0, сам.р. – 8/10.

Громадська думка як соціальний інститут і одна із спеціальних соціологічних теорій. Об'єкт і суб'єкт громадської думки. Характеристики та соціальні функції громадської думки.

Вплив та маніпулювання громадською думкою.

Природа взаємозв'язків масмедіа і громадської думки. Журналіст як дослідник і виразник громадської думки.

Тема 4. Соціологія суб'єктів суспільного життя в масовій комунікації

ПРН-02 Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.

ПРН 05. Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань

ПРН 13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціокомунікаційних наук.

Лекція, бесіда, практичне заняття, кейс-метод, інформаційно-ілюстративний, тезування, анотування. Технології проблемного, проєктного, інтерактивного навчання, інформаційно-комунікаційні.

Кількість годин:

лекцій – 2/ 0, практ. – 2/0, сам.р. – 8/10.

Соціологія особистості, її ключові поняття, категорії. Сім'я в системі категорій соціологічного дослідження. Основні поняття і категорії соціології молоді. Методологічні підходи до вивчення етнічних спільнот. Етнонаціональні процеси в сучасній Україні та їхня специфіка.

Змістовий модуль 2

МЕТОДОЛОГІЯ І МЕТОДИКА СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХНЄ ЗАСТОСУВАННЯ В ЖУРНАЛІСТИЦІ

Тема 5. Соціологічні методи збору інформації

ПРН-02 Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.

ПРН 05. Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань

ПРН 13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціокомунікаційних наук.

Лекція, бесіда, практичне заняття, кейс-метод, інформаційно-ілюстративний. Технології проблемного, проєктного, інтерактивного навчання, інформаційно-комунікаційні.

Кількість годин:

лекцій – 4/ 2, практ. – 2/0, сам.р. – 12/20.

Спостереження як метод збору соціологічної інформації.

Експеримент у соціології.

Метод опитування та його різновиди (анкетування, соціологічне інтерв'ю, соціометричне опитування, тестування).

Кабінетне дослідження. Аналіз документів.

Вплив соціологічних методів збору інформації на журналістську методику.

Тема 6. Конкретне соціологічне дослідження

ПРН-02 Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.

ПРН 05. Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення

професійних завдань

ПРН 13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціокомунікаційних наук.

Лекція, бесіда, практичне заняття, кейс-метод, інформаційно-ілюстративний. Технології проблемного, проєктного, інтерактивного навчання, інформаційно-комунікаційні.

Кількість годин:

лекцій – 2/ 2, практ. – 2/2, сам.р. – 8/10.

Види та типи соціологічних досліджень. Підготовка до проведення конкретно-соціологічного дослідження та його етапи. Програма соціологічного дослідження: вимоги до розроблення. Організаційно-методичний розділ програми соціологічного дослідження.

Розрахунок і обґрунтування вибірки.

Самостійна організація та проведення соціального дослідження у журналістській практиці.

Тема 7. Соціологічні дослідження аудиторії мас-медіа

ПРН-02 Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.

ПРН 05. Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань

ПРН 13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціокомунікаційних наук.

Лекція, бесіда, практичне заняття, кейс-метод, інформаційно-ілюстративний, проведення самоаналізу результатів. Технології проблемного, проєктного, інтерактивного навчання, інформаційно-комунікаційні.

Кількість годин:

лекцій – 2/ 0, практ. – 2/2, сам.р. – 8/10.

Дослідження медіаспоживання: сегментація аудиторії.

Робота з аудиторією.

Застосування досліджень аудиторії як інструменту для розвитку медіа.

Проведення опитування в соціальних мережах та тематичних групах власними силами.

Правила подання аудиторії результатів соціологічних досліджень.

Форми та методи навчання

Методи навчання: інформаційно-ілюстративний, метод проблемного викладу, методи інтерактивного навчання (ділові ігри, круглі столи тощо), метод проєктів, кейс-метод, використання комп'ютерних технологій, індивідуальні ситуативні завдання, проведення самоаналізу результатів.

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

технічні засоби навчання: мультимедійне обладнання, ноутбук;
програмне забезпечення: MS Windows, навчальна платформа Moodle, Google-форми, Google Analytics, Facebook Insights, MegaIndex, Google Trends, Alexa, SurveyMonkey, Google Ads.

Порядок оцінювання програмних результатів навчання/ результатів навчання

Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно засвоїти теоретичний матеріал, виконати індивідуальні, самостійні завдання до практичних занять, вчасно здати модульні контролі знань. У результаті вони зможуть отримати такі **обов'язкові** бали:

- 60 балів – за вчасне та якісне виконання завдань практичних занять, поточне тестування та самостійну роботу;

- 40 балів – модульний контроль, який складається з двох модулів (МК 1 – 20 балів, МК 2 – 20 балів).

Усього 100 балів. Підсумковий контроль екзамен.

Шкала оцінювання з детальним розподілом балів наведена на сторінці навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle:

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=6561>

Модульний контроль проходитиме у формі тестування із застосуванням системи Moodle. У тесті 30 запитань різної складності: **рівень 1 – 20 запитань по 0,6 балів (12 балів), рівень 2 – 8 запитань по 0,66 балів (5,28 балів), рівень 3 – 2 запитання по 1,36 балів (2,72 балів).** Усього – 20 балів.

Студенти можуть отримати **додаткові** бали за: виконання рефератів, есе дослідницького характеру, наукових тез або статей за темою курсу. Тему дослідницької роботи можна вибрати самостійно за погодженням із викладачем. Додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

Лінк на нормативні документи, що регламентують проведення поточного та підсумкового контролів знань студентів, можливість їм подання апеляції: <http://nuwm.edu.ua/struktturni-pidrozdzili/navch-nauk-tsentr-nezalezchno-otsiniuvannia-znan/dokumenty>

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна література

1. Лубкович І. Соціологія і журналістика. Львів: «ПАІС», 2013.
2. Перегуда Є.В. Соціологія: навчальний посібник П26. К.: КНУБА, 2012.
3. Опитування громадської думки. Посібник для журналістів/упорядник І.Бекешкіна. К.: Фонд "демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва", 2020
4. Костенко Н. В., Іванов В. Ф. Досвід контент-аналізу: моделі та практики : монографія К. : Центр вільної преси, 2003. 200 с.
5. Giddens A., Socjologia, Wydawnictwo Naukowe PWN: Warszawa, 2022.

Додаткова література

6. Богдан О. Про соціологію та соціальні дослідження. Що варто знати про соціологію та соціальні дослідження? Посібник-довідник для громадських активістів та всіх зацікавлених К.: Дух і Літера, 2015. <http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/7700>
7. Клименко О.Ю., Ятченко В.Ф., Горпинич О.В., Москаленко Л.М., Труш М. С. «Соціологія». 2019. 235 с.
8. Козирев М. П. Соціологія: підручник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2016. 656 с.
9. Лукашевич М.П., Туленков М.В., Яковенко Ю.І. Методологія і технології соціологічних досліджень. Соціологія. Основи загальної, спеціальних і галузевих теорій: Підручник. 4-те вид. К.: Каравела, 2018.
10. Михайлин І.Л. Основи журналістики. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 496 с.

Інтернет-ресурси

11. Державна служба статистики (<https://stat.gov.ua/uk>)
12. Міністерство молоді і спорту України. Соціологічні дослідження (<https://mms.gov.ua/molodizhna-politika/baza-doslidzhen/sociologiczni-doslidzhennya>)
13. Національний банк соціологічних даних «Київський архів» (<https://ukraine.survey-archive.com/>)
14. Кодекс етики українського журналіста(<http://www.cje.org.ua/ua/code>)
15. Посібник з верифікації. Редактор Крейг Сільверман, Інститут Пойнтера. Виданий Європейським центром журналістики (ЕЈС) у рамках ініціативи "Журналістика надзвичайних ситуацій" <http://emergencyjournalism.net>.
(https://verificationhandbook.com/book_ua/)
16. Барометр довіри Edelman <https://www.edelman.com/trustbarometer>
17. Динаміка зміни рівні довіри у світі за останні 20 років, дослідження Edelman <https://www.edelman.com/20yearsoftrust>
18. Споживання медіа в Україні, Internews в Україні <https://internews.in.ua/uk/our-works/media-consumption-survey-uk/>
19. Мудра І. Веб-аналітика як важлива складова успішного функціонування ЗМІ в Інтернеті // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія : Журналістські науки. 2018. № 896. С. 117-126. http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpjn_2018_896_18)

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність логічно обґрунтовувати свою позицію, формувати власну думку та приймати рішення, здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, здатність до пошуку, оброблення та узагальнення інформації з різних джерел, ораторські та комунікативні навички, здатність дотримуватись норм професійної етики, навички ефективної роботи у колективі, уміння налагоджувати контакти у сфері професійної діяльності.

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється відповідно до «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>. Згідно з цим документом реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.

Перескладання модульних контролів здійснюється згідно з <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/15311>

Оголошення стосовно дедлайнів складання та перескладання оприлюднюються на навчальній платформі Moodle <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно з відповідним Положенням про неформальну освіту <https://ep3.nuwm.edu.ua/28363/>. Також здобувачі вищої освіти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опанувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами дисципліни та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

Правила академічної доброчесності

За списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю студент позбавляється подальшого права складати матеріал і в нього виникає академічна заборгованість.

За списування під час виконання окремих завдань студенту знижується оцінка відповідно до ступеня порушення.

Документи стосовно академічної доброчесності (про плагіат, кодекс честі студентів, документи Національного агентства стосовно доброчесності) наведено у розділі ЯКІСТЬ ОСВІТИ на офіційному веб-сайті університету: <http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>

Вимоги до відвідування

Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. За об'єктивних причин пропуску занять (довідка про хворобу, інша поважна причина) студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=6561>

Студент має право оформити індивідуальний графік навчання відповідно до Положення <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/6226>

Здобувачі на заняттях можуть використовувати мобільні телефони та ноутбуки, але винятково з навчальною метою з цієї дисципліни.

Академічна мобільність. Інтернаціоналізація

У НУВГП розроблені процедури для реалізації права здобувачам на академічну мобільність:

- Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Національного університету водного господарства та природокористування

<http://ep3.nuwm.edu.ua/4398/>

- Порядок перезарахування результатів навчання за програмами академічної мобільності в Національному університеті водного господарства та природокористування

<http://ep3.nuwm.edu.ua/19458/>

- Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 року № 579

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-%D0%BF#n8>.

Здобувачі освіти мають доступ до міжнародних інформаційних ресурсів, напр.: <https://www.coursera.org/>

*Лектор
доцент*

Дзюба М.М., кандидат філологічних наук,

кафедри журналістики та

українознавства

Автор
Доцент КЖУ

Майя ДЗЮБА

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №1443
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000009B6C3700C8C2C100